

[Gade]

der i virkeligheden tale om en udsættelse af NPO-planens effekt på miljøet, den, der blev aftalt i 1985, og som skulle være fuldført i 1990.

I virkeligheden er der tale om en udsættelse. Det vil sige, at vi miljømæssigt ikke har været effektive nok. Jeg vil da gerne spørge regeringen, hvad man nu har tænkt sig, når det viser sig, at kunstgødningsforbruget ikke falder, som det er ens egen forudsætning at det skal falde, i 1989 og i 1990. Hvad skal der så ske?

Jeg vil også gerne spørge Det Radikale Venstre, hvad Det Radikale Venstre har tænkt, at der skal ske. Og jeg gør det på baggrund af f.eks. rapporten fra Statens Jordbrugsøkonomiske Institut om vandmiljøplanen og landbruget, hvori man skriver:

»Rapporten skønner, at foranstaltningerne i forbindelse med vandmiljøplanen næppe vil kunne reducere forbruget af kvælstof i handelsegødning til 250 mio. kg som antydnet i planen. Kombineret med en handelsgødningsafgift vil dette mål formentlig kunne nås.«

Konklusionen i rapporten er, at skal det mål nås, må man i realiteten indføre en kunstgødningsafgift.

Nu er det ikke hoveddiskussionen i dag, men man må da alligevel for skams skyld og for diskussionens forhistories skyld få en melding fra Det Radikale Venstre om rapporten og om det, man nu er i gang med fra regeringens side. For det var ikke det, Det Radikale Venstre dengang fortalte os andre. Det var, at når man lavede 9-måneders-kravet, kunne man fravige kravet om en kunstgødningsafgift. Det var, hvad De Radikale sagde. Det er udtrykt i betænkningen sidste år sådan, at Det Radikale Venstre forudsætter, at den nu skærpede handlingsplan til begrænsning af kvælstofforurening gør det unødvendigt at indføre en kunstgødningsafgift, men at mindretallet ikke vil afskrive denne som et styringsmiddel i fremtiden.

Jamen hvad så nu? Dengang mente Det Radikale Venstre, at 9-måneders-kravet var en sådan skærpelse. Det mente vi andre ikke det var som et generelt krav. Landmænd, som har en driftsform, der ikke er hensigtsmæssig, skal måske have 10 måneder eller 11 måneder; der er nogle, som har en hensigtsmæssig drift med grønne marker og efterafgrøder, som skal have mindre.

Hvad har regeringen tænkt sig, når det samlede gødningsforbrug ikke falder? Vi har haft

diskussionen om kunstgødning. Den skal vi ikke genoptage i denne debat. Jeg vil kun bede om et svar fra Det Radikale Venstre om, hvad det egentlig tænker på efter forløbet af det år.

Men derimod vil jeg koncentrere mig om det, der sagligt er hovedkritikken mod regeringen her: at den ikke tænker konstruktivt. Det er, som om miljøkrav er sådan nogle byrder, der læsses over på erhvervslivet, her landbruget. Man tænker ikke konstruktivt. Det handler jo om at udnytte husdyrgødningen bedst muligt. Det var også tankegangen bag vores kunstgødningsafgiftsdiskussion.

Vi skal undgå fejlinvesteringer i de kommende år. Hvad skal vi så gøre? Ja, så skal vi sige til landmændene: Det er ikke sikkert, at gyllebeholderne skal være på den enkelte gård. Vi skal opmuntre til fællesanlæg, så vi også drager strukturproblemerne ind i billedet, så der ikke kommer til at stå nogle monumenter ude på nogle gårde, der måske holder op med drift om 2-3 år. Vi skal indskærpe kommunernes pligt til kortlægning og stille forslag om fællesanlæg. Vi skal lave en gylleformidling. Vi skal, som vi sagde sidste år, udvikle teknologi til kompostering og separationsteknologi. Vi skal fortsat satse på opbygning af biogas. Vi skal satse på udvikling af bedre udkørselsudstyr. Det er den ene del af S-SF's dagsordensforslag.

Hvor har regeringen været henne i det her? Hvis alt det var udviklet, havde man kunnet sige: Nu er vi i gang med at fortrænge kunstgødningen. Men i stedet har man siddet med arme og kors og er bare gået til i interne diskussioner, og så er man taget ud på møder og har sagt: Vi skal nok løse det på en eller anden måde. Det er fantastisk ukonstruktivt og et tegn på, at man ikke interesserer sig for, hvordan miljøproblemerne skal inkorporeres i en udvikling af erhvervspolitikken. Når regeringen barsler med en rapport om prioritering af miljøområdet, vil jeg sandelig ikke håbe, at det er den slags kortsigtede betragtninger, som har præget regeringen i landbrugsmiljøkravene, der kommer til at præge den rapport. Jeg frygter det desværre.

Mine sidste bemærkninger skal gå på, at vi har set regeringen prøve at lægge hindringer i vejen for opbygningen af den økologiske niche. Man stemte godt nok for loven, men man har udsendt en bekendtgørelse, som er for dårlig. Derfor mener vi, at tiden nu er inde til den kon-